

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับเด็ก

- 1.1 ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้
- 1.2 ลักษณะแห่งวัยในการเรียนรู้ของเด็ก
- 1.3 ความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก
- 1.4 ความพร้อมในการอ่านของเด็ก

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเด็ก

- 2.1 ความหมายของวรรณกรรมเด็ก
- 2.2 ประเภทของวรรณกรรมเด็ก
- 2.3 ลักษณะที่ดีของวรรณกรรมเด็ก
- 2.4 ประโยชน์ของวรรณกรรมเด็ก

3. เกณฑ์การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็ก

- 3.1 การใช้ภาษาในการเขียนเรื่อง
- 3.2 คำพื้นฐานของเด็ก
- 3.3 การใช้ประโยค
- 3.4 การใช้โวหาร
- 3.5 เค้าโครงเรื่อง
- 3.6 ความคิดหลัก
- 3.7 ภาพประกอบ
- 3.8 รูปเล่ม
- 3.9 ขนาดตัวอักษร

4. เอกสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก

ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก

เด็กชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 จะอยู่ในช่วงอายุ 7-10 ขวบ เป็นวัยที่สามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดี เริ่มมีความสนใจในบุคคลอื่นนอกจากครอบครัวดังคำกล่าวของบันไดโอ พุกยะวัน(2536) ที่ว่าเด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจสิ่งต่างๆ และรู้จักใช้ความคิดหาเหตุผลในเชิงรูปธรรมได้ดี และในทำนองเดียวกัน เด็กอาจสามารถคิดย้อนรอยได้ ส่วน วรณิ โสมประยูร(2537) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กวัยนี้ว่า “มักจะซบเซ็งและนิยมคนเก่ง แต่บางครั้งก็กลายเป็นความคลั่งไคล้ได้ เช่น นิยมชมชอบครู หรือนักกีฬาบางคน ฉะนั้นครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเหตุผล แต่อย่าถือเป็นเรื่องเหลวไหล เนื่องจากเด็กเห็นเป็นเรื่องสำคัญ” และจากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเมื่อเด็กชื่นชอบหรือคลั่งไคล้ใครก็จะเกิดเป็นพฤติกรรมเลียนแบบขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กในวัยนี้มักมีความสนใจในการอ่านหนังสือมาก ดังคำกล่าวสนับสนุนของสมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2524)

...เป็นวัยที่สนใจการอ่านมาก ทั้งสองเพศชอบอ่านหรือดูเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ เรื่องเด็ก ผจญภัย และตลกขบขัน เด็กวัยนี้ไม่ชอบเรื่องหวาดเสียว ตื่นเต้นจนเกินไป อ่านแล้วทำให้เกิดความคิดริเริ่ม อยากลองทำและค้นคว้า ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้รักการอ่านและเลือกหนังสือที่เหมาะสมแก่วัย และเหมาะสมกับความสนใจให้ เพื่อเป็นเครื่องจูงใจให้สนใจและรักการอ่านแต่สิ่งที่มีประโยชน์ยิ่งขึ้น...

นอกจากนั้น นิสา ชูโตและ กล่อมจิตต์ พลายเวช(2527) ยังกล่าวถึงเด็กวัยนี้ว่า ส่วนใหญ่ชอบที่จะเรียนรู้ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ชอบเรื่องสนุกสนาน ฉะนั้นจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมากที่ครูควรให้ความเอาใจใส่และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนของตนอยู่เสมอ

ลักษณะแห่งวัยในการเรียนรู้ของเด็ก

บันลือ พุทธะวัน(2536: 15-16) ได้ศึกษาลักษณะแห่งวัยของเด็กช่วงชั้นที่ 1 และได้แบ่งเด็กในช่วงชั้นนี้ออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วง ป. 1-2 และช่วง ป. 3-4 ดังต่อไปนี้

เด็กชั้น ป. 1-2 จะมีลักษณะแห่งวัยดังนี้

1. ช่วงความสนใจนานประมาณ 15-20 นาที
2. เด็กวัยนี้ถือเอาการเล่นเป็นชีวิตจิตใจ เด็กจะเล่นเพลินจนลืมเรื่องอาหารการกินเสมอๆ
3. สามารถช่วยตนเองได้มากขึ้น ชอบเล่นรวมกลุ่มไม่ชอบแยกเพศ การเล่นเกม การเล่นแข่งกันทุกประเภท การปีนป่าย ไต่จับ จะเล่นได้อย่างสนุกสนาน
4. การหยอกล้อ เข้าเหย่ การใช้เสียงทู่เมียงเพื่อมุ่งจะเอาชนะกัน
5. วัยนี้เป็นวัยที่มีโรคภัยไข้เจ็บน้อยลง วัยนี้เป็นวัยที่สามารถฝึกลักษณะนิสัยได้ดี
6. รู้จักที่จะรักษากฎเกณฑ์ในการเล่น การอยู่ร่วมกัน
7. การสำรวจสภาพแวดล้อมในชุมชนใกล้และไกลออกไป การชมการแสดงต่างๆจะช่วยขยายประสบการณ์ที่ดีแก่เด็กเป็นอย่างมาก
8. สามารถที่จะพูดเป็นประโยคโดยใช้คำ 6-8 คำ และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายในชีวิตความเป็นอยู่ได้ ตลอดจนสามารถเล่าเหตุการณ์และเรื่องราวได้ดีขึ้น

ส่วนเด็กชั้น ป. 3-4 จะมีลักษณะแห่งวัยดังนี้

1. ช่วงความสนใจยาวนานประมาณ 30-40 นาที

2. มีความคล่องแคล่วที่จะใช้กล้ำเนื้อดีขึ้นมาก สามารถที่จะใช้การสังเกตเปรียบเทียบได้ละเอียดยิ่งขึ้น
3. เรียนรู้ที่จะทำงานรวมกลุ่มกับผู้อื่นได้ดี รู้จักช่วยเหลือ แบ่งปัน ควรส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัยในการทำงาน การสะสมต่างๆ
4. สามารถที่จะอ่านตามคำฟังได้ดีขึ้น และพอเข้าใจเรื่องราวที่เป็นนามธรรมเฉพาะเรื่องได้บ้าง
5. รู้จักที่จะอาสางานต่างๆ และสามารถฝึกตนให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบกิจการได้ดียิ่งขึ้น

ความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก

กัญญาพร นิตยะประภา(2534) ได้กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุถึงจุดหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นนิตยา ชูโตและ กลุ่มจิตต์ พลายเวช(2527: 6) จึงกล่าวถึงความสนใจของเด็กว่า ความสนใจใคร่รู้อันเป็นธรรมชาติของเด็กนั้น Roy Eugene Toothaker ได้ระบุไว้ 10 ประการ คือ อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับธรรมชาติ เกี่ยวกับผู้คนและสถานที่ต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องจักร และการทำงานของเครื่องจักรเหล่านั้น เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและการพิสูจน์ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับอุดมคติ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เกี่ยวกับสังคมรอบๆตัว เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ประสบการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับโลกสมมติของเด็ก และเกี่ยวกับโลกที่เด็กไม่รู้จักร

เมื่อกล่าวถึงหนังสือสำหรับเด็ก ย่อมจะเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นหนังสือสำหรับเด็ก กลุ่มช่วงอายุระหว่าง 0-14 ปี ซึ่งนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ก็มีอายุอยู่ในช่วงนี้ด้วย และเด็กในช่วงกลุ่มอายุต่างๆกัน ความต้องการและความสนใจย่อมจะแตกต่างกันไปตามช่วงกลุ่มอายุด้วย ดังนั้นอาจจำแนกหนังสือเด็กตามเรื่องของความสนใจ และความต้องการออกไปตามวัยกลุ่มช่วงอายุเด็กอย่างกว้างๆ ดังที่บันลือ พุกกะวัน(2536) ได้จำแนกหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กวัยนี้ว่า ควรเป็นหนังสือที่เป็นคำหรือประโยค และเรื่องราวสั้นๆ เช่นหนังสือเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน นิทานเรื่องราวที่สนุกสนาน หนังสือชวนเพื่อฝัน นิทานสุภาษิต นิทานคำกลอน เป็นต้น ลมุล รัตตากร(2506: 49-50) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่ควรใช้หนังสือดังที่กล่าวมาข้างต้นว่าเด็กวัยนี้ชอบอ่านนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ เทพนิยาย คำกลอนสั้นๆ

ง่าย ๆ เรื่องจริงที่เด็กพบเห็นในโรงเรียนและที่บ้าน เรื่อง ผจญภัย ส่วนรัฐจวน อินทรกำแหง(2525) เสนอว่าเด็กวัยนี้ ชอบอ่านนิทานพื้นบ้าน นิทานตำนาน ชอบนิทานชวนคิด เด็กหญิงชอบตุ๊กตา ของเล่นสวยงามๆ เด็กชายชอบรถยนต์ เรือบิน เครื่องยนต์กลไกต่างๆ และ นิส้า ชูโตและ กลุ่มจิตต์ พลายนเวช(2527: 6-9) ก็ได้เสริมว่า เด็กเริ่มสนใจเรื่องของเด็กๆ ในแดนอื่น เหตุการณ์ในสมัยอื่น คือในอดีต เด็กชายเริ่มไม่ชอบอ่านเรื่องที่มีตัวเอกเป็นเด็กหญิง แต่เด็กหญิงยังคงชอบให้ตัวเอกทั้งชายและหญิงควบคู่กันไปได้

ดังนั้นในการเลือกหนังสือสำหรับเด็กไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลก็ตาม พ่อ แม่ ครู และบรรณารักษ์โรงเรียนผู้ทำการเลือกควรจะต้องรู้จักเด็กๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในเรื่องทั่วๆ ไปและเรื่องเฉพาะของเด็กบางคน ผู้ใหญ่ควรระลึกไว้เสมอว่าต้องเสริมประสบการณ์ในการอ่านที่ประทับใจเด็ก เพื่อว่าเด็กจะได้มีนิสัยรักการอ่านตลอดไป

ความพร้อมในการอ่านของเด็ก

กัญญาพร นิตยะประภา(2534: 23) ได้กล่าวว่า ความพร้อม (Readiness) คือ ช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ของการพัฒนาการซึ่งเหมาะสมที่สุด เป็นจุดสูงสุดที่จะสอนทักษะต่างๆ ให้กับเด็ก เด็กจะเรียนทักษะต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและบังเกิดผลดีถ้ามีความพร้อม ความพร้อมในการอ่านของเด็กคือ ช่วงระยะเวลาที่เด็กมีความรู้สึกริเริ่มและเต็มใจในการอ่านหนังสือ โดยเกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ตัวของเด็กเอง ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทางร่างกาย ทางสมอง ทางอารมณ์ และทางวิชาการ

2. สิ่งแวดล้อม ได้แก่ อาชีพของบิดา มารดา บุคคลแวดล้อม สังคมที่เด็กอยู่ การสะสมหนังสือ และเหตุการณ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้น โดยบังเอิญ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการอ่านของเด็ก โดยสรุปมี ดังนี้

1. ตัวของเด็กเอง

1.1 ความพร้อมทางร่างกายได้แก่

1.1.1 ความพร้อมในการมองเห็น คือ สายตา มีความแข็งแรงพอที่จะเพ่ง
ตัวหนังสือได้นานๆ จำแนกสิ่งที่มองเห็นได้ มือ แขน มีกำลังหยิบฉวยหนังสือ และมีความสัมพันธ์กัน
ระหว่างกล้ามเนื้อมือและสายตา (eye-hand coordination)

1.1.2 ความพร้อมในการฟัง คือ อวัยวะในการฟังปกติ สามารถจำแนกเสียงสูง
เสียงต่ำ

1.1.3 ความพร้อมในการออกเสียง คือ อวัยวะในการออกเสียงปกติ และสามารถ
พูดหรืออ่านได้ตามวัย

1.1.4 ความพร้อมของสุขภาพทั่วไป เด็กที่มีสุขภาพดีสามารถทำกิจกรรม
ต่อเนื่องได้นานๆ อันเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ เพื่อเสริมความพร้อมได้

1.1.5 เพศ จากการศึกษาของนักจิตวิทยาปรากฏว่า เพศหญิงมีความพร้อมเร็ว
กว่าเพศชาย

1.1.6 ลำดับการเกิด เด็กที่เกิดในลำดับหลังมักจะมีความพร้อมในการอ่านเร็ว
กว่าเด็กที่เกิดในลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกิดการลอกเลียนแบบจากพี่ๆ

1.2 ความพร้อมทางสมอง จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยของนักจิตวิทยาการศึกษา พบว่า
ความพร้อมในการอ่านของเด็กจะมีเมื่อเด็กมีอายุสมอง 6 ปี 6 เดือน ทั้งนี้เด็กย่อมมีความแตกต่างกัน
เป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตาม การเริ่มสอนอ่านให้ได้ผลดีควรเตรียมตัวเด็กให้เกิดความพร้อมเสียก่อน
ดีกว่าจะให้เด็ก มีอายุสมองครบ 6 ปี 6 เดือน ในการสอนอ่านสิ่งที่ควรตระหนักถึง คือ จะเริ่มสอนอะไร
และสอนอย่างไร ครูจึงควรรู้จักใช้วิธีสอนและสื่อการสอนให้เหมาะสมตามความสามารถทางสมอง
ของเด็กที่เริ่มอ่านหนังสือ

1.3 ความพร้อมทางอารมณ์ เด็กเล็กหรือเด็กวัยอนุบาลที่เข้าเรียนใหม่ๆ มักเกิดความ
ว้าเหว ทำอะไรตามใจไม่ได้ เพราะทางโรงเรียนมีกฎเกณฑ์ระเบียบทางวินัย อาจทำให้เด็กเกิดความเบื่อ
หน่าย ฉะนั้นการที่ครูช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่น เกิดความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ จะทำให้เด็กเกิด
ความสบายใจ อยากรู้อยากเห็น ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมในการอ่านหนังสือ

1.4 ความพร้อมทางวิชาการ หมายถึง ความรู้ที่เด็กมีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมในการอ่านหนังสือ ได้แก่

1.4.1 การรู้จักคุณภาพ สามารถสังเกตส่วนประกอบ หาความสัมพันธ์และใช้ถ้อยคำบรรยายภาพได้

1.4.2 รู้จักวิธีอ่านหนังสือ คืออ่านจากซ้ายไปขวา อ่านที่ละบรรทัดและจับหนังสืออ่านได้เป็นต้น

1.4.3 รู้จักคำศัพท์

1.4.4 ความถูกต้องในการอ่านออกเสียงและการใช้ภาษา

1.4.5 สามารถที่จะเรียน รักและสนใจการอ่าน

1.4.6 ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่ง

1.4.7 มีประสบการณ์ที่จะส่งเสริมการอ่าน

2. สิ่งแวดล้อม

2.1 อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อความพร้อมของเด็ก กล่าวคือ เด็กที่มีบิดามารดาเป็นแพทย์ พ่อค้า หรือข้าราชการ จะมีความพร้อมในการอ่านมากกว่ามีบิดามารดาเป็นชาวสวน ชวนนา หรือ กรรมกร ทั้งนี้เพราะอาชีพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวและพฤติกรรมต่างๆของคนในครอบครัว มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมได้

2.2 บุคคลแวดล้อม ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง พี่ ป้า น้า อา ฯลฯ หากบุคคลเหล่านี้ให้ความรัก ความเอ็นดู ช่วยพูดคุย เล่นนิทาน หรืออ่านหนังสือให้ฟัง เด็กจะได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และเมื่อได้รับประสบการณ์มากขึ้น ก็จะกลายเป็นความเคยชินและติดอยู่ในความรู้สึกรักของเด็ก กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น และอยากอ่าน

2.3 สังคมที่อยู่ เด็กที่อยู่ในสังคมเจริญจะมีความพร้อมมากกว่าเด็กที่อยู่ในสังคมชนบท ทั้งนี้เพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น

2.4 การสะสมหนังสือ ครอบครัวใดบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวเป็นนักสะสมหนังสือ มีห้องสมุดภายในบ้าน มีหนังสือพิมพ์ นิตาน นิตย และหนังสือเชิงวิชาการต่างๆ ใ้บุตรหลานศึกษาค้นคว้า เมื่อบุตรหลานถูกแวดล้อมด้วยหนังสือเช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านจนเกิดเป็นนิสัย และความพร้อมในการอ่านหนังสือ

2.5 เหตุการณ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำเหตุการณ์นั้นๆ มาเป็นเครื่องมือในการจัดประสบการณ์ใ้บุตรหลานเพื่อให้เกิดความพร้อมในการอ่านได้ เหตุการณ์ที่มักเกิดบ่อยๆ เช่น

2.5.1 การเลือกซื้อหนังสือที่เหมาะสมกับความสนใจของบุตรหลานเนื่องในโอกาสพิเศษ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเกิด วันครู หรือวันปิดภาคการศึกษา เป็นต้น

2.5.2 จัดเวลาประมาณวันละ 30 นาที เพื่อพูดคุยกับบุตรหลาน เรื่องหนังสือหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ

2.5.3 ในปัจจุบันการสื่อสารมวลชนได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการสื่อสารด้วยโทรทัศน์ และรายการที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ก็จัดขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ ในรายการเช่นนี้ บิดามารดา ผู้ปกครองควรจะได้ร่วมชมรายการกับบุตรหลาน เพื่อจะได้คอยแนะนำส่งเสริมในสิ่งจำเป็นตามความเหมาะสม

2.5.4 เด็กๆ นิยมฟังโคลงกลอนสั้นๆ ฉะนั้น การอ่านโคลงกลอนให้ฟัง จะกระตุ้นให้เกิดความพร้อมได้เช่นกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเด็ก

ความหมายของวรรณกรรมเด็ก

หนังสืออ่านทุกประเภทที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กจัดเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก มีนักการศึกษา

และผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายของวรรณกรรมเด็กแตกต่างกันออกไปหลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

Wheeler(1965) ได้กล่าวถึงวรรณกรรมเด็กใน World Book Encyclopedia ว่า คือ “หนังสือที่เขียนขึ้นเป็นพิเศษสำหรับเด็ก”

ส่วน Hawkins (1970) กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็ก คือหนังสือทุกประเภทที่เขียนขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ รวมทั้งหนังสือสำหรับผู้ใหญ่หลายเล่มที่นิยมอ่านกันมากในหมู่เด็ก

สำหรับ บันลือ พุกกะวัน(2536: 1) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมเด็กว่าเป็นผลงานเกี่ยวกับหนังสือที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน ที่มุ่งใช้ภาษา เนื้อหา สาระให้ง่าย เหมาะกับวัยเด็กที่จะเข้าใจได้ดี ทั้งนี้เพื่อให้เด็กผู้อ่านได้รับประโยชน์คือฝึกทักษะในการอ่าน ได้แนวคิดในการประพฤติ ปฏิบัติ ได้รับความเพลิดเพลิน

ในทำนองเดียวกับ วิริยะ สิริสังฆ(2524) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมเด็กหรือหนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่านโดยเฉพาะ หรืออาจให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังก็ได้ถ้าเด็กยังเล็ก โดยมุ่งเน้นที่จะให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ใครู้ นำไปสู่ นิยักรการอ่านต่อไป

หทัย ต้นหยง(2529) ได้กล่าวถึงความหมายของหนังสือสำหรับเด็กว่าเป็นวัสดุการอ่านอันเป็นปัจจัยในการพัฒนาชีวิตเด็กทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น หนังสือสำหรับเด็กย่อมมีบทบาทในชีวิตของเด็กทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีจุดที่มุ่งเสริมทักษะ เสริมประสบการณ์ เสริมความสนใจและให้ความบันเทิงให้แก่เด็กเป็นสำคัญและหนังสือเด็กที่ดีมีคุณภาพย่อมมีลักษณะเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ปราณี เชียงทอง(2526: 6) ให้ความหมายว่า วรรณกรรมเด็กหมายถึง หนังสือที่เขียนสำหรับเด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยเด็ก และเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยต่างๆ ตั้งแต่วัยก่อนเข้าเรียนไปจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามความพอใจ ไม่มีการบังคับ

จินตนา ไบกาชุย(2542: 1) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กคือ หนังสือสำหรับเด็ก หรือหนังสือที่ให้เด็กอ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามลักษณะการใช้ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสืออ่านโดยทั่วไปสำหรับเด็กหรือหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียน เช่น นิทาน นิยาย การ์ตูน หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

กัญญาพร นิตยะประภา(2534) กล่าวว่าหนังสือสำหรับเด็กคือ หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กได้อ่าน เป็นหนังสือประเภทให้ความเพลิดเพลิน บันเทิง อาจเป็นนิยาย นิทาน วรรณคดีต่างๆที่เหมาะสมกับเด็ก หรืออาจเป็นเรื่องจริงจากชีวประวัติบุคคล หรือวิทยาศาสตร์ แต่มีวิธีเขียนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย หนังสือสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่ให้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน และความรู้ต่างๆ อันแตกต่างไปจากหนังสือแบบเรียน

สนิท สัตโยภาส(2547: 20) ได้ให้ความหมายของหนังสือสำหรับเด็กว่า เป็นหนังสือที่เขียนให้เด็กดู ฟัง และอ่าน ซึ่งมีรูปแบบต่างๆ อาจพิมพ์เป็นเล่ม แผ่นพับ หรืองานเขียนที่แทรกอยู่ในหนังสือพิมพ์รายวัน หรือนิตยสารผู้ใหญ่ ซึ่งงานเขียนเหล่านี้จะมุ่งใช้ภาษาและให้เนื้อหาสาระที่ง่ายเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ไปพร้อมกับการฝึกทักษะการอ่านและได้ความรู้ เกิดปัญญา ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิตไปด้วย

กล่าวโดยสรุป วรรณกรรมสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนเพื่อให้เด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยและเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยต่างๆ ให้ความรู้ในด้านต่างๆ อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลินไปพร้อมกับการฝึกทักษะการอ่าน เป็นประโยชน์ในการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตของเด็กและเป็นแนวคิดในการดำเนินชีวิต

ประเภทของวรรณกรรมเด็ก

การแบ่งประเภทของวรรณกรรมเด็กนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทวรรณกรรมเด็กไว้หลายลักษณะ เช่น

สนิท สัตโยภาส(2547: 23-24) แบ่งประเภทของวรรณกรรมเด็กดังนี้ คือ

1. แบ่งโดยยึดหลักวิธีเขียนเป็นหลัก จำแนกได้ 2 ประเภท
 - 1.1 หนังสือสำหรับเด็กประเภทร้อยแก้ว
 - 1.2 หนังสือสำหรับเด็กประเภทร้อยกรอง

2. แบ่งโดยยึดรูปแบบการเขียนเป็นหลัก จำแนกได้ 7 ประเภท คือ

- 2.1 หนังสือภาพ
- 2.2 วรรณกรรมพื้นบ้าน
- 2.3 นิทานสมัยใหม่
- 2.4 บันเทิงคดีร่วมสมัย
- 2.5 บันเทิงคดีอ้างอิงประวัติศาสตร์
- 2.6 ความรู้และประวัติบุคคล
- 2.7 บทร้อยกรอง

3. แบ่งโดยยึดระดับชั้นเรียนเป็นหลัก จำแนกได้ 3 ประเภท คือ

- 3.1 หนังสือสำหรับเด็กเล็กหรืออนุบาล อายุ 3-5 ขวบ
- 3.2 หนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษา อายุ 6-11 ขวบ
- 3.3 หนังสือสำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น หรือวัยก่อนวัยรุ่น อายุ 12 – 14 ขวบ

4. แบ่งโดยยึดเนื้อหาเป็นหลัก จำแนกได้ 3 ประเภท

- 4.1 หนังสือบันเทิงคดี (ให้ความเพลิดเพลิน)
- 4.2 หนังสือสารคดี (ให้ความรู้และเสริมบทเรียน)
- 4.3 หนังสือการ์ตูนและวารสารสำหรับเด็ก

ในเรื่องนี้ ฉวีวรรณ คูหาดีนนท์(2527) ได้แบ่งประเภท ดังนี้

1. หนังสือสารคดี
2. หนังสือให้ความเพลิดเพลิน
3. หนังสือแบบเรียน
4. หนังสืออ่านเพิ่มเติมประสบการณ์ต่างๆ
5. หนังสือแปล
6. หนังสือการ์ตูน
7. วารสาร

8. หนังสือพิมพ์รายวัน

ส่วน ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์(2524: 51-54) จำแนกประเภทหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้

1. หนังสือภาพ (picture book) ได้แก่ หนังสือภาพ หนังสือการ์ตูนต่างๆ เป็นต้น
2. วรรณกรรมดั้งเดิม (traditional literature) ได้แก่ หนังสือพื้นบ้าน ตำนาน นิทานวิรูปบุรุษ เป็นต้น
3. นิยายมหัศจรรย์ (modern fantasy) ได้แก่ นิยายที่มีเนื้อเรื่องในสิ่งเหลือเชื่อต่างๆ เช่น นิยายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
4. นิยายร่วมสมัย (contemporary realistic fiction) ได้แก่ นิยายที่มีเค้าโครงเรื่องร่วมสมัยในปัจจุบัน
5. นิยายอิงประวัติศาสตร์ (historical fiction) ได้แก่ นิยายที่มีเค้าโครงเรื่องจากเหตุการณ์ในอดีต
6. สารคดี (nonfiction book) เป็นหนังสือที่มุ่งให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่นำเสนอแก่ผู้อ่านในสาขาวิชาต่างๆ

พรจันทร์ จันทิมล(2534: 10) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมเด็กไว้ดังนี้

1. บันเทิงคดี เช่น นิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล เป็นต้น
2. สารคดี เช่น สารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว เป็นต้น
3. ร้อยกรอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เป็นต้น

อโศก ศรีสุวรรณ(2533: 42) แบ่งประเภทของหนังสือเด็กไว้ดังนี้ “หนังสือเด็กเขียนได้หลายแนว ซึ่งมีด้วยกัน 9 ประเภท ได้แก่ นิทาน นิยาย ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ธรรมชาติศึกษา วิทยาศาสตร์ ความรู้พื้นฐาน ร้อยกรอง และการ์ตูน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของหนังสือหรือวรรณกรรมเด็กขึ้นอยู่กับเกณฑ์ของผู้แบ่ง ซึ่งการแบ่งนี้จะทำให้ผู้อ่านสามารถเลือกรื่องว่าจะเลือกวรรณกรรมที่ให้ความรู้หรือสนุกเพลิดเพลิน สรุปได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. หนังสือแบบเรียน
2. หนังสือสารคดี
3. หนังสือบันเทิงคดี
4. วารสาร
5. หนังสือประเภทร้อยกรอง

ลักษณะที่ดีของวรรณกรรมเด็ก

กัญญาพร นิตยะประภา(2534: 17) แนะนำเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของหนังสือและวรรณกรรมสำหรับเด็ก ดังนี้

1. ให้ข่าวสารแก่เด็ก และอธิบายข่าวสารนั้นว่าเป็นอย่างไร
2. พัฒนาค่านิยมหรือทัศนคติบางอย่าง เช่น ปลูกฝังความดี ความยุติธรรม
3. ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ให้เด็กเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น รวมถึงสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมต่างๆ
4. กระตุ้นจินตนาการ
5. คุณภาพการพิมพ์ คือพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบได้ชัดเจน มีสีสดงดงาม
6. คุณภาพในการเขียนเรื่อง ผู้เขียนต้องมีความสามารถในการเขียน ผูกเรื่องสนุกสนาน ใช้ถ้อยคำสละสลวย เด็กอ่านแล้วเข้าใจ

นิตา ชูโตและ กล่อมจิตต์ พลายเวช(2527) ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมเด็กว่า “เป็นการยากที่จะชี้ชัดลงไปว่า หนังสืออ่านสำหรับเด็กควรมีลักษณะอย่างไร ผู้แต่งหนังสือมีอิสระเต็มที่ที่

จะเขียนเรื่องอะไรออกมาก็ได้ เพียงแต่มีความกล้าที่จะเขียน ใช้ภาษาที่ช่วยเสริมจินตนาการให้แก่เด็ก และสร้างความพอใจให้แก่ผู้อ่าน คือเด็กนั่นเอง”

นอกจากนั้น อภิวัชรณ วีระสมิทธิ์(2544: 10-11)ได้เสนอแนะว่าวรรณกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กควรมีลักษณะที่พอสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาตรงกับความสนใจของเด็กแต่ละวัย ซึ่งเนื้อหาของหนังสือที่ตรงกับความสนใจของเด็ก ได้แก่

- 1.1 หนังสือคำประพันธ์ ไม่สลับซับซ้อน มีความคล้องจองกัน บทกลอนง่ายๆ
- 1.2 เนื้อหาไม่จริงจังมากนัก แต่ให้ความสนุกเพลิดเพลิน
- 1.3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น สัตว์ เทพนิยาย นิทานต่างๆ วีรบุรุษ วีรสตรี
- 1.4 เป็นเรื่องที่ซดเซออารมณ์และสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กแต่ละวัย

2. เนื้อหาสาระให้ข่าวสารแก่เด็กพร้อมทั้งการอธิบายที่ง่าย ให้ความรู้ช่วยพัฒนาทัศนคติ และค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ขยายการรับรู้ สร้างความสำนึก และจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่ม ก่อให้เกิดความคล้อยที่จะใคร่รู้ ช่างคิด ช่างถาม เป็นการช่วยให้เกิดจินตนาการได้อย่างถูกต้อง อยู่ในโลกของความเป็นจริง ไม่ใช่เรื่องเพื่อฝันเหลวไหล

3. ลักษณะของเรื่องและวิธีการเขียน ต้องเดินเรื่องฉับไว ทันใจ เนื้อเรื่องไม่สับสน วทวน แสดงความสามารถของตัวเองของเรื่อง มีการชิงไหวชิงพริบ ให้ความรู้สึกแปลกใหม่ ตื่นเต้น ผจญภัย เสริวสลด ตลกขบขัน โดยไม่มุ่งด้านวรรณคดีและคตินิยมมากเกินไป ภาษาที่เขียนใช้ภาษาง่ายๆ ตัวการ์ตูนต้องถูกต้อง

4. ขนาดรูปเล่มต้องกะทัดรัด เหมาะสมกับการจับถือของเด็กและวัย ขนาดรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็กไม่แน่นอน แต่ไม่ควรเล็กหรือใหญ่จนเกินไป

5. อักษรโตชัดเจน เหมาะสมกับสายตาของเด็ก

6. ภาพมีความสดใส ชัดเจน ดึงดูดความสนใจ จึงมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

7. การวางรูปหน้า การจัดข้อความ การเว้นด้านข้างทั้ง 2 ข้าง และด้านบน ด้านล่างของหนังสือได้เหมาะสม

8. ปกสีสวย ตรงต่อความเป็นจริง ดึงดูดความสนใจของเด็ก

9. ตัวละครอยู่ในวัยเดียวหรือวัยใกล้เคียงกับเด็ก

ถวัลย์ มาศจาริต(2539) แนะนำเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของหนังสือเด็ก ควรมีดังนี้

1. เนื้อเรื่องสั้น
2. ภาพประกอบเรื่องจะมีหรือไม่มีก็ได้
3. คำโคร่งง่าย และเป็นเรื่องธรรมดาไม่ยุ่งยากซับซ้อนนัก
4. เน้นบทบาท การกระทำของตัวละครมากกว่าความรู้สึกรู้สึกนึกคิด
5. ตัวเอกของเรื่องมักจะเป็นเด็กหรือสัตว์

ประโยชน์ของวรรณกรรมเด็ก

กรมวิชาการ (2541) กล่าวถึงประโยชน์ ของวรรณกรรมเด็กว่า มีดังนี้

1. เป็นสื่อขยายการรับรู้ของเด็กและช่วยพัฒนาความรู้ ความคิดให้แตกฉานออกไป
2. เป็นอุปกรณ์ต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่เด็กสามารถใช้แสวงหาความรู้ได้
3. เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่าง พ่อแม่ ลูก และช่วยในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ให้ข่าวสาร พร้อมทั้งการอธิบาย การพัฒนาเจตคติและค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ขยายการรับรู้ สร้างความสำนึกและตื่นตัวอยู่เสมอให้ความบันเทิง กระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่ม ให้ความคล้อยใจที่จะใฝ่รู้
5. ช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ และความอบอุ่น จากผลสำเร็จของตัวละครที่อ่านและ

บรรยากาศในการดำเนินเรื่อง

6. ช่วย让孩子คุ้นเคยกับหนังสือ มีนิสัยรักการอ่าน อันเป็นแนวทางที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะ
7. ช่วยส่งเสริมจินตนาการ ให้คิดก้าวไกลไปกว่าสภาพที่เคยมองเห็น โดยนึกวาดภาพไว้ว่า เรื่องควรจะเป็นอย่างไรต่อไป
8. ให้ความสนุกเพลิดเพลิน
9. ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแตกฉาน
10. แสดงให้เห็นความเป็นจริงตลอดชีวิต ช่วยให้เด็กสามารถเผชิญโลกได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคง
11. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กรุ่นใหม่ของสังคม
12. สนองความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น ช่วยให้สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเองจากการอ่านเรื่องที่ตนต้องการรู้
13. ทดแทนความต้องการของเด็กที่ขาดไป เช่น ความอยากมีเพื่อนของเด็กที่เป็นลูกโทน หรือเด็กที่มีโอกาสได้ออกไปเล่นกับเพื่อน หนังสือจะพาเด็กไปสู่โลกที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ทำให้ลืมความเหงาได้เป็นครั้งคราว

ส่วนปราณี เชียงทอง(2530: 133) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวรรณกรรมเด็กไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนสามารถอ่านได้คล่องแคล่วแตกฉาน
2. ให้นักเรียนได้รับความรู้ในแขนงวิชาต่างๆ
3. ให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
4. ให้เป็นการลับสมองและส่งเสริมเขาแก้ปัญหา
5. ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมต่างๆอันพึงประสงค์

เช่นเดียวกับ สนิท สัตโยภาส(2547: 20) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของวรรณกรรมเด็ก ว่าหนังสือมีความสำคัญต่อชีวิต ต่อการศึกษาหาความรู้ ประสบการณ์ และสร้างปัญญาใฝ่ตน หนังสือช่วยพัฒนาผู้อ่านให้เป็นคน โดยสมบูรณ์ ดังความในพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2546 : 56) ที่ว่า

หนังสือนี้มีมากมายหลายชนิด	นำดวงจิตเร่ร่อนขึ้นสวดไส
ให้ความรู้ตำเร่บันเทิงใจ	ฉันจึงใฝ่ใจสุมานอ่านทุกวัน
มีวิชาหลายอย่างต่างจำพวก	ล้วนสะดวกค้นได้ให้สุขสันต์
วิชาการสรรมาสารพัน	ชั่วชีวิตฉันอ่านมาไม่เบื่อเลย
โลกคือมณฑลดินแดน	ไพศาล
ห้องหับสรรพโอฬาร	เลิศล้ำ
หนังสือคู่ประแจทวาร	ไขคู ห่องนา
จักพบรัตนแท้	ก่องแก้ววิทยา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หนังสือหรือวรรณกรรมสำหรับเด็กมีประโยชน์ต่อตัวเด็กมาก นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสร้างความบันเทิง ให้ความรู้ เปิดโลกทัศน์ของเด็กแล้วยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

เอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็ก

นิตา ชูโตและ กล่อมจิตต์ พลายเวช(2527: 8) กล่าวถึงเกณฑ์การวิเคราะห์วรรณกรรมว่า หนังสือแต่ละประเภทมีเกณฑ์ในการเลือกแตกต่างกัน แต่เกณฑ์ทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณาและประเมินค่าของหนังสือ ได้แก่ เค้าโครงเรื่อง ฉากของเรื่อง แก่นหรือแนวคิดของเรื่อง ตัวละครในเรื่อง วิธีการเขียน และลักษณะรูปเล่ม ดังนั้นผู้เลือกจึงต้องอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อจะได้ทราบว่า มีอะไรเกิดขึ้นในเรื่อง เรื่อง โดยทั่วไป ของเด็กจะต้องมีการเริ่มต้น แล้วจึงดำเนินเรื่องไปด้วยบทบาทการกระทำที่สนุกสนานตื่นเต้น และจบลงด้วยดี แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้สำเร็จ ความสำเร็จนั้นๆ เกิดขึ้นที่ไหนและเมื่อไร ฉากของเรื่องจึงควรชัดเจน ยิ่งถ้าเป็นเรื่องราวอิงประวัติศาสตร์หรือชีวประวัติ ก็ยิ่งต้องมีฉากของเรื่องที่ถูกต้องเชื่อถือได้ วิเคราะห์ว่าแนวคิดสำคัญของเรื่องหรือแก่นของเรื่องคืออะไร เช่น การเอาชนะความกลัว ความอาย ความอิจฉาริษยา หรือเกี่ยวกับการ

ปรับปรุงบุคลิกภาพของตัวละครในเรื่อง หนังสือเหล่านี้จะช่วยเด็กที่กำลังมีปัญหาเหล่านั้น ให้สามารถขจัดปัญหาของตนให้หมดสิ้นไป และในขณะที่เดียวกันเด็กที่ไม่มีปัญหา แต่ได้อ่านเรื่องทำนองนี้ ก็จะได้เข้าใจและเกิดความเห็นใจผู้อื่น หนังสือบางเรื่องอาจจะไม่มีแก่นของเรื่องเลย ให้แต่ความสนุกเพลิดเพลินแต่อย่างเดียวก็น่าเป็นหนังสือที่ดีได้ วิธีการเขียนเรื่องรวมถึงการเสนอเรื่อง การใช้คำและใช้ภาษาที่เหมาะสมและน่าอ่าน ไม่ยาก สับสน หรือซ้ำซาก มุขตลกหรือจินตนาการก็ไม่ควรเกินความเป็นจริงมากเกินไป และไม่ควรเน้นในทำนองสั่งสอนจนน่าเบื่อ ประการสุดท้ายที่ควรพิจารณา คือ ลักษณะรูปเล่ม ซึ่งรวมไปถึงขนาด รูปร่าง การออกแบบในแต่ละหน้า ภาพประกอบ ตัวอักษร คุณภาพของกระดาษ การเย็บเล่ม

การใช้ภาษาในการเขียนเรื่อง

ภิญญาพร นิตยะประภา(2534: 49) ได้กล่าวเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ภาษาในการเขียนเรื่องสำหรับเด็กดังนี้

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก จะต้องเข้าใจถึงการใช้อย่างถูกต้อง คำ สำนวน โวหารให้ตรงกับธรรมชาติของเด็ก ซึ่งแตกต่างกับการเขียนหนังสือสำหรับผู้ใหญ่เป็นอันมาก เพราะวัยเด็กยังไม่มีพัฒนาการทางด้านภาษา ฉะนั้นภาษาในหนังสือสำหรับเด็ก คือ

1. เป็นภาษาง่ายๆ ตรงไปตรงมา กะทัดรัด ชัดเจน เป็นคำธรรมดาพินิจ อ่านเข้าใจง่ายทันทีโดยไม่ตรงแปล
2. ควรเป็นภาษาให้เด็กใช้กัน แต่ต้องไม่ใช่ภาษาหยาบ
3. ไม่ควรนำภาษาตลาด ภาษาสแลงมาใช้ แม้จะเป็นคำที่เด็กนิยมใช้ เพราะคำเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปตามความนิยม ชั่วโมงชั่วคราจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก
4. ประโยคที่เขียนควรเป็นประโยคสั้นๆ และพูดช้าๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจและควรเป็นบทสนทนาโต้ตอบกันง่ายๆ เป็นการเล่าเรื่องไปในตัวด้วยวิธีสนทนา เพราะจะช่วยให้ติดตามเรื่องได้ง่าย
5. เป็นภาษาที่มีจังหวะ มีเสียง น้ำหนัก มีกิริยาอาการเคลื่อนไหว โดยใช้คำวิเศษณ์ช่วย เช่น

“ กู้กักไก เลี้ยงลูกจนใหญ่ ไม่มีนมให้ลูกกิน ลูกร้องเจ็บ เจ็บ แม่ก็เรียกมาคู้ยดิน ทำมาหากินตาม
ประสาไก่เอ๋ย”

6. ใช้คำประพันธ์หรือคำคล้องจองง่ายๆ เพราะเด็กชอบพูดคล้องจองหรือคำประพันธ์
ง่ายๆ เช่น กลอนสี่ กลอนหก กลอนแปด เป็นต้น

7. ใช้คำให้เหมาะสมกับระดับชั้น อย่าใช้คำยากเกินวัยของเด็ก ควรใช้คำที่เด็กในวัย
นั้น ได้เรียนรู้ ได้ทราบความหมายแล้ว ดังนั้นความยากง่ายของภาษา ควรถือตามคำที่ใช้ในหนังสือ
แบบเรียน

นอกจากนี้วิธียะ สิริสังฆ(2524: 111) ได้กล่าวถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนคำร้อยกรอง ซึ่งมี
วิธีการสั้นๆ 5 วิธี คือ

1. ใช้คำง่าย
2. ความหมายเด่น
3. เล่นเสียงหลาก
4. ฝากข้อคิด
5. จูงจิตเพลิน

คำพื้นฐานของเด็ก

กัญญาพร นิตยะประภา(2534: 50) ได้ประมวลคำพื้นฐานที่เด็กต้องรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-
6 จำนวน 4,000 คำ โดยกำหนดไว้แต่ละชั้น ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวน	450	คำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	จำนวน	800	คำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	1,200	คำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน	1,550	คำ

สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไม่กำหนดประมวลคำ เพราะนักเรียนจะใช้หลักเกณฑ์ของ
ภาษาที่นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 อ่านและเขียนคำต่างๆ ได้

การใช้ประโยค

1. ควรใช้ประโยคกรรตุวาจก (Active Voice) คือประโยคที่ประธานเป็นผู้ทำกริยา จะสามารถสื่อความหมายและความเข้าใจได้มากกว่าประโยคที่เอากรรมมาเป็นประธาน
2. ใช้กาลเดียว คือ ถ้าเขียนเป็นเรื่องเล่าในอดีต ก็อย่าเอาเรื่องปัจจุบันและอนาคตเข้ามาปะปน
3. ใช้สรรพนามเดียว เช่น ถ้าใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งก็ใช้ให้ตลอด อย่าผลอเอาสรรพนามบุรุษที่สามมาใช้ คือ ถ้า “ฉัน” เป็นผู้เล่าเรื่อง ก็ใช้ฉันโดยตลอด
4. ใช้ประโยคสั้นๆ โดยประมาณจำนวนคำในประโยคได้ดังนี้

เด็กเล็ก	ไม่เกินประโยคละ 10	คำ
เด็กโต	ไม่เกินประโยคละ 14	คำ
เด็กวัยรุ่น	ไม่เกินประโยคละ 20	คำ
5. ใช้ประโยคและถ้อยคำที่มีความหมายเด่นชัด แน่นอน เช่น มีคนเป็นร้อย อาจเป็น 100 คน หรือ 800 - 900 คน ก็ได้

การใช้โวหาร

1. ควรใช้สำนวนโวหารของไทย สุภาษิตของไทย เช่น ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ไม่ควรใช้สำนวนโวหารของต่างชาติ
2. ไม่ควรใช้คำอุปมาอุปไมย เพราะเด็กจะเข้าใจได้ยาก

เค้าโครงเรื่อง

อาภรณ์ ศรีสนิท(2536: 33) ได้กล่าวว่า เค้าโครงเรื่องหรือการดำเนินเรื่อง หมายถึงการลำดับเหตุการณ์หรือการกระทำ (action) ซึ่งเค้าโครงเรื่องสำหรับเด็กเล็กและเด็กโตแตกต่างกันไป เด็กเล็กต้องการการดำเนินเรื่องง่ายๆ ไม่ซับซ้อน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

แต่เด็กโตสนใจและเข้าใจเรื่องต่างๆ กว้างขวางกว่าเด็กเล็ก จะสามารถเข้าใจเค้าโครงเรื่องที่ซับซ้อนขึ้นได้

วรรณกรรมเด็กโดยทั่วไปผู้เขียนมักจะดำเนินเรื่องตามเวลา คือ เสนอเหตุการณ์ที่หนึ่งที่สองไปตามลำดับจนจบเรื่อง ยิ่งวรรณกรรมสำหรับเด็กเล็กผู้เขียนมักจะใช้วิธีนี้กันมาก และนิยมใช้กับนิทานพื้นบ้าน และวรรณกรรมเด็กจะตื่นเต้นเร้าใจก็ตรงที่ตัวละครเอกได้ผจญภัยปัญหา หรืออุปสรรค และพยายามจะเอาชนะอุปสรรค การเสนอเรื่องว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นไปพร้อมกับเหตุการณ์ด้วย มีผู้รู้ทางวรรณกรรมเสนอไว้ว่า ปัญหาขัดแย้งในวรรณกรรมของเด็กมีอยู่ 4 ประเภท คือ ตัวละครขัดแย้งกับตัวละคร (person-against-person) ตัวละครขัดแย้งกับสภาพสังคม (person-against-society) ตัวละครขัดแย้งกับธรรมชาติ (person-against-nature) และตัวละครขัดแย้งกับตัวเอง (person-against-self) วรรณกรรมสำหรับเด็กเล็กมักจะมีปัญหาขัดแย้งปัญหาเดียว

ความคิดหลักของเรื่อง

ความคิดหลักของเรื่องคือความคิดที่เป็นพื้นฐานที่ผูกโยงเค้าโครงเรื่อง ตัวละครและฉากเข้าด้วยกัน เพื่อสะท้อนความคิดหลักนี้ออกมาให้ผู้อ่านเข้าใจ ผู้ที่มีหน้าที่คัดเลือกหรือประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กอาจใช้คำถามต่อไปนี้ประกอบการพิจารณา

“ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดอะไรเกี่ยวกับชีวิตและสังคม
ความคิดหลักของเรื่องนี้มีคุณค่าสำหรับเด็กไหม ”

โดยทั่วไปผู้เขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กจะบอกผู้อ่านตรงไปตรงมาว่าความคิดหลักคืออะไร ไม่ปล่อยให้ผู้อ่านตีความเอง ซึ่งตรงข้ามกับวรรณกรรมผู้ใหญ่

ความคิดหลักของวรรณกรรมที่เขียนสำหรับเด็กควรมีส่วนช่วยผู้อ่านในการดำเนินชีวิต ช่วยปลูกสร้างบุคลิกภาพที่ดี ผู้เชี่ยวชาญได้สรุปแนวคิดหลักที่เป็นที่นิยม ดังนี้

1. ความยากลำบากที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและผู้ใหญ่
2. ความต้องการจริยธรรมเพื่อเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติ
3. ความสำคัญของการได้รับการสนับสนุนให้กำลังใจจากผู้อื่น
4. การยอมรับตนเองและผู้อื่น

5. การยอมรับอำนาจ
6. ความสามารถที่จะเผชิญและแก้ปัญหา
7. ความจำเป็นที่จะต้องให้ความร่วมมือ

ภาพประกอบ

บันลือ พุททชะวัน(2536: 68) ให้ความสำคัญกับภาพประกอบของหนังสือเด็กว่า ควรเป็นภาพการ์ตูน ยิ่งเด็กเล็กเท่าใด ภาพก็ควรจะมีมากขึ้น เด็กส่วนใหญ่ชอบการ์ตูน แต่ถ้าภาพจริงควรเด่นชัด

1. ภาพสี ลักษณะเด่น วางรูปกระจ่าง สวยงาม
2. ภาพแสดงลักษณะเด่นชัดและคงลักษณะของตัวละคร
3. แสดงให้เห็นอาการเคลื่อนไหวถูกต้อง เคาเรื่องได้
4. ช่วยสรุปเนื้อเรื่องจากการแสดงความต่อเนื่องได้ดี
5. ให้ประสบการณ์ตรง เหมือนผู้อ่านได้เห็นมาเอง

ภาพมีความสำคัญมาก ที่จะกระตุ้นให้สนใจวรรณกรรม และให้เห็นคุณค่าในการเล่าเรื่องราว ช่วยสร้างจินตนาการและอื่นๆ (ภาพเขียนประกอบเรื่อง)

รูปเล่ม

ชุติมา สัจจานนท์(2529: 49) ได้ให้ความสำคัญกับรูปเล่ม ว่ารูปเล่มจะมีขนาดใดก็ตาม อาจจะ เป็นรูปสัตว์ วัตถุสิ่งของที่ตรงกับเรื่อง แต่ต้องมีลักษณะ ดังนี้

- เหมาะกับเด็ก จะหยิบยกได้โดยสะดวก
- กระดาษดี
- การพิมพ์ชัดเจน สวยงาม และถูกต้อง
- ตัวอักษรมีขนาดโต เหมาะแก่การอ่านของเด็กแต่ละวัย
- การจัดหน้าประณีต มีศิลปะ
- เข้าเล่มและเย็บเล่มแข็งแรง ทนทานต่อการใช้

ณรงค์ ทองปาน(2522: 61-63) ยังเสริมในเรื่องรูปเล่มอีกว่า

1. ขนาดหนังสือ ที่มีขนาดเล็กที่สุดที่พบเห็นมีขนาด 3.5 นิ้ว x 5 นิ้ว ส่วนหนังสือที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีขนาด 9 นิ้ว x 12 นิ้ว

2. รูปร่างของหนังสือ หนังสือเด็กที่จำหน่ายอยู่ในท้องตลาดส่วนใหญ่มีรูปเล่ม 2 แบบ คือ รูปเล่มแบบแนวตั้ง (upright) กับรูปเล่มแบบแนวนอน (oblong) ไม่หนา ความยาวอาจตั้งแต่ 10-30 หน้า หรืออาจจะมากหรือน้อยกว่านี้ได้ ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่เขียนให้ในวัยใดอ่าน หลักการออกแบบรูปเล่มของหนังสือทั้งสองแบบนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกในการพิมพ์และความสะดวกในการหยิบฉวยของเด็ก

3. การเย็บเล่ม วัสดุที่ใช้ในการเย็บเล่มต้องทนทานและต้องเย็บด้วยความประณีต เพื่อจะได้ทนทานต่อการหยิบถือของเด็ก

ขนาดตัวอักษร

รัชมี บุญญะสิทธิ์(2530) กล่าวว่า ขนาดตัวอักษร เล็กกว่าของเด็กเล็ก คือ ขนาดประมาณ $\frac{1}{4}$ นิ้ว - $\frac{1}{2}$ นิ้ว เพราะกล้ามเนื้อที่ตาของเด็กสามารถกลับกลอกและเพ่งอักษรได้แล้ว ในหน้าหนึ่งไม่ควรเกิน 4 บรรทัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ศึกษาไว้ ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำมากล่าวอ้างได้ ดังนี้

รัชมี บุญญะสิทธิ์(2530) ได้วิจัยเรื่อง “การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ

การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิเคราะห์สรุปว่าการสร้างหนังสือสำหรับเด็กสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานีได้

ศิวพรรณ โหระกุล(2535) ได้วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กของวิริยะ สิริสิงห ในช่วงปี พ.ศ. 2515-2532” โดยการวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กของวิริยะ สิริสิงห ในช่วงปี พ.ศ. 2515-2532 ในด้านองค์ประกอบ กลวิธีการเขียน การใช้ภาษา และคุณค่าของภาพประกอบจากวรรณกรรม 38 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปว่าองค์ประกอบของเรื่องประกอบด้วยแนวคิดหลัก 3 ด้าน คือ ด้านเสริมสร้างประสบการณ์ในงานอาชีพ การให้ความรู้ และการแทรกสอนด้านคุณธรรม ส่วนโครงเรื่องมี 7 ลักษณะ คือ การผจญภัย การกีฬา อาชีพ ความรัก เรื่องลึกลับ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ และเรื่องวิทยาศาสตร์ โครงเรื่องสั้น มีตัวละครน้อย แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่วนกลวิธีการเขียน เปิดเรื่องด้วยการบรรยาย การดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน และปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม ส่วนกลวิธีในการเล่าเรื่องมี 2 แบบ คือผู้เขียนเล่าเอง และตัวละครสำคัญเป็นผู้เล่า ด้านการใช้ภาษา มีการใช้คำแสดงภาพ แสดงความรู้สึก นิยมใช้ประโยคความเดียว ด้านคุณค่าของภาพประกอบมี 3 ประการ คือ ช่วยเสริมแต่งวรรณกรรมให้น่าสนใจ ช่วยแปลความหมายโดยใช้ภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง มีการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางและการเคลื่อนไหวของตัวละครช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่าย และช่วยขยายประสบการณ์ เกิดจินตนาการมากขึ้น

ถวัลย์ พึ่งเงิน(2537) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชน ประเภทบันเทิงคดีแนวอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” โดยศึกษาปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลวิธีการประพันธ์ และบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 26 เรื่อง ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ได้แก่ ปัญหาสัตว์ป่าและสัตว์น้ำ ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ซึ่งเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ ส่วนในด้านกลวิธีการประพันธ์ มีการนำปัญหาดังกล่าวมาเป็น โครงเรื่อง มีการคลี่คลายปัญหา ตัวละครมีลักษณะสมจริง เป็นวรรณกรรมที่มีบทบาทต่อเยาวชน ผู้เขียนต้องการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เยาวชน โดยแสดงทัศนคติเชิงแนะนำสั่งสอนให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และชี้ให้เห็นแบบอย่างที่ดีของการอนุรักษ์ เพื่อให้เยาวชนปฏิบัติตาม

มัทนา (2538) ได้วิจัยเรื่อง “หนังสือประกอบสำหรับครูเพื่อการสอนวรรณคดีร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านประกอบสำหรับครูเพื่อสอนวรรณคดีร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาในด้านประวัติผู้แต่ง เนื้อเรื่องย่อตั้งแต่ต้นจนจบ ด้านภาษา ได้แก่

การใช้โวหาร ภาพพจน์ การใช้สัญลักษณ์ด้านความรู้ประกอบ ได้แก่ประวัติตัวละคร คำศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับสังคม และวัฒนธรรมที่ปรากฏในเรื่อง และข้อคิดจากเรื่อง รวมทั้งภาพประกอบ ผลของการศึกษาค้นคว้า ได้นำมาเรียบเรียงเป็นหนังสืออ่านประกอบสำหรับครูเพื่อการสอนวรรณคดีร้อยกรอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จำเลียง วงษ์อี(2542) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์หีบหบาทของตัวละครเด็กในวรรณคดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” เป็นการวิเคราะห์หีบหบาทของตัวละครเด็กที่มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นตัวละครที่มีวัย อุปนิสัยใกล้เคียงกับนักเรียน รวมทั้งมีบทบาทและพฤติกรรมที่เป็นธรรมชาติ คือมีทั้งเชิงบวกและลบ แต่มีในเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่แก่นักเรียน ได้เลือกปฏิบัติตาม พร้อมทั้งพิจารณาหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ครูสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

จากการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่าผู้สนใจในการศึกษาแนวทางในการวิเคราะห์วรรณกรรมและการนำวรรณกรรมมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นการศึกษาในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป การศึกษาของแต่ละท่านก็จะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน แต่จุดมุ่งหมายหลัก คือ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมและการเรียนการสอน มีผู้ให้ความสนใจทำการศึกษาไว้หลายท่าน ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำมากล่าวอ้างได้ ดังนี้

Guthrie (1977) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำนิทานพื้นบ้านมาใช้เป็นแหล่งความรู้ในการจัดโปรแกรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐ Kentucky ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า นิทานพื้นบ้านมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในโปรแกรมการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

Munsegvith (1982) ได้ทำการวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับการนำนิทานพื้นบ้านมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการอ่านสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งไม่ใช่ภาษาไทยเป็นภาษาพูด โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในภาคใต้ของประเทศไทยซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษา

พูด ผลการวิจัยพบว่า นิทานพื้นบ้านสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการอ่านให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการสอน การฟัง การพูด การอ่านและหลักภาษาได้อย่างเหมาะสม

Fusco (1983) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการตามระดับการเรียนรู้และปฏิริยาตอบสนองต่อวรรณกรรมของเด็กโดยใช้ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจาก Shorchan-Weding River Middle School ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านหนังสือที่คัดเลือกไว้แล้วอย่างอิสระ แล้วนำหนังสือที่นักเรียนอ่านมาวิเคราะห์ ด้วยแบบวิเคราะห์วรรณกรรมเพื่อศึกษาพัฒนาการตามระดับการเรียนรู้และปฏิริยาตอบสนองต่อวรรณกรรม และหลังจากเก็บข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการอ่านหนังสือที่คัดเลือกไว้แล้วอย่างอิสระ ของแต่ละกลุ่มพบว่า นักเรียนมีปฏิริยาตอบสนองต่อเรื่องต่างกัน คือ อายุและเพศสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของนักเรียนน้อยมาก เรื่องที่ความหมายต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด คือ เรื่องที่นักเรียนอ่านแล้วประสบความสำเร็จ และพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนจากการอ่านวรรณกรรมนั้นขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาของเด็กด้วย

Fuhler (1990) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน ซึ่งไม่สนใจในการอ่านหนังสือที่โรงเรียน North Junior High School ในเมือง Crystal Lake รัฐ Illinois ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้โปรแกรมการอ่านจากวรรณกรรมพื้นฐาน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการอ่านวรรณกรรมพื้นฐาน มีพัฒนาการด้านการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีผู้สนใจนำวรรณกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา และสนับสนุนให้นำวรรณกรรมสำหรับเด็กมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะการสอนอ่าน พบว่านักเรียนในระดับชั้นต่างๆ มีความสนใจวรรณกรรม รวมทั้งสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาให้เกิดผลดีขึ้นตามจุดมุ่งหมาย